

Stručni rad

UČENJE O ODRŽIVOSTI KROZ PROJEKTE ZAŠTITE OKOLIŠA

Jolanda Balant, voditeljica praktičnih modula
Šolski centar Velenje, Škola za uslužne djelatnosti, Slovenija

Sažetak

U današnje vrijeme poučavanje o globalnim problemima i održivosti više nije dovoljno samo po sebi. Mladi ljudi, donositelji odluka budućnosti, trebaju praktične vještine koje će im omogućiti nastavak učenja i nakon završenog obrazovanja. Obrazovanje je ključno za razvoj i postizanje održivih ciljeva društva. Održivost nije nešto što naučite, to je nešto što živite. Održivost učenja kroz projekte omogućuje nastavnicima planiranje i ciljno usmjeren rad, a učenicima razvijaju samostalnost, inovativnost i kreativnost. Kroz projektni rad učenici dolaze do vlastitih zaključaka i razvijaju svijest o očuvanju okoliša. U članku ću sažeti neke od najistaknutijih aktivnosti koje provodimo u učenju za održivi razvoj.

Ključne riječi : održivost, okoliš, projekt, svijest

1. Integracija održivih projekata u proces učenja

Svijet se globalno suočava s ekološkim i klimatskim promjenama i zato u proces učenja ili obrazovanja moramo uključiti što više sadržaja vezanih uz održivost. Kao profesori koristimo niz pristupa kojima potičemo učenike na svijest o očuvanju i zaštiti okoliša. Sadržaji se mogu uključiti u provedbu zanimljivih aktivnosti, projektnih dana, nastave biologije i prirodnih znanosti te međupredmetno s općim i stručnim modulima. U nastavku ću predstaviti neke projekte koje smo studenti i ja proveli u posljednje tri godine, a čiji su sadržaji bili usmjereni na održivo funkcioniranje pojedinca u globalnom društvu.

2. Održivi sadržaj kroz ekološke projekte u Školi za uslužne djelatnosti

Održivost nije nešto što treba naučiti, to je nešto što treba živjeti. I upravo toga smo svjesni u Školskom centru Velenje, Školi za uslužne djelatnosti. Sadržaje vezane uz održivost i okoliš ne uključujemo samo u predmet biologije i prirodnih znanosti, već ih uvodimo u brojne projekte koje međupredmetno povezujemo s drugim predmetima i stručnim modulima te zanimljivim aktivnostima. Onečišćenje plastikom globalni je ekološki problem. Uključeni u europski projekt PLASTIC PIRATES-LET'S LET EUROPE, postali smo dio tima koji je terenskim uzorkovanjem pomogao stručnjacima prikupiti podatke o količini i vrsti plastike na obalama europskih rijeka. Za uzorkovanje smo odabrali nasip rijeke Pake i njezin vodotok. Učenici su se prvi put susreli s posebnom metodom uzorkovanja mikroplastike u rijeci. Prikupljeni podaci bili su zanimljivi i široj lokalnoj javnosti jer smo uzorkovanjem došli do podataka o mogućoj prisutnosti veće mikroplastike u rijeci Paki, koje na sreću još nema u samoj rijeci. Fotografskim proizvodima prirodoslovnog natječaja MOJA DOMOVINA - RASTE I JEDU DOMA, učenici i učenice oživljavaju gastronomsku i kulturnu baštinu s naglaskom na održive prakse. Učenici kroz fotografiju žele istaknuti važnost samodostatnosti i očuvanje gastronomske baštine naših predaka s naglaskom na održivi razvoj. U svom domaćem okruženju istražuju gastronomski proizvod povezan s održivom gastronomskom baštinom. U nacionalnom projektu ZDRAVI DIS ZA NADAHNUĆE učenici produbljuju znanja o utjecajima okoliša na dišni sustav. Održavamo prirodoslovne dane na terenu i učenici uče o alohtonim invazivnim vrstama. Stoga shvaćaju da invazivne strane vrste potiskuju domaće autohtone vrste i mijenjaju prirodni krajolik. Osnovna svrha održive projektne nastave na terenu je da učenici šire svijest i prepoznavanje invazivnih vrsta u svom domaćem okruženju.

Slika 1 (J. Balant): Identifikacija invazivnih vrsta na terenu

U školi već niz godina provodimo projekt ŽIVLJENJE TEČE na Dan zdravlja, 7. travnja. Projektom želimo podići svijest o važnosti brige o vlastitom zdravlju. Učenici pješače stazom oko Škalskog jezera, a zatim sudjeluju u proljetnoj akciji čišćenja. Nažalost, samo su ovi potrebni svakog proljeća. Količina otpada pokazuje da još uvijek nije prisutna svijest o očuvanju okoliša među stanovnicima grada.

Slike 2 i 3 (J. Balant): Kretanjem u prirodi podižemo svijest o važnosti zdravlja

U prošloj školskoj godini ispred Školskog centra Velenje postavili smo visoke gredice i zasadili medonosno bilje, trajnice, aromatično i začinsko bilje. Studentima nastojimo pokazati kako možemo razvijati urbano vrtlarstvo i održati kontakt s prirodom iu urbanoj sredini. Začinsko bilje i začini koriste se u praktičnoj nastavi kuhanja.

Slika 4 (J. Balant): Sadnja mirisnog i začinskog bilja u visoke gredice

3. Zaključak

Čovjek je jako zadirao u okoliš, koliko nas ekološke katastrofe snažno podsjećaju svaki dan. Danas je jasno da su promjene u načinu na koji percipiramo okoliš i održivost nužne ako želimo očuvati naš planet. Ljudi moraju hitno promijeniti svoj odnos prema okolišu i shvatiti da vrijednosti poput čiste pitke vode i zraka nisu samorazumljive, kako su nam se činile prije nekoliko desetljeća. Ljudi teško mijenjaju svoje navike i poroke, stoga je potrebno mlađe generacije učiti i usaditi im drugačiji, zdraviji odnos prema okolišu [1]. Svjesni smo da naš doprinos neće u potpunosti riješiti probleme klimatskih promjena. Ujedno, vjerujemo da ćemo prenošenjem znanja, a posebno vlastitim primjerom utjecati na svijest naših učenika, a oni će stečeno znanje širiti u vanjsku sredinu.

4. Književnost:

[1]. Web stranica:

[https://www.csod.si/uploads/file/REVIJA_SVN/koncna%20SolaVNaravi_november2021_zaSplet\(1\).pdf](https://www.csod.si/uploads/file/REVIJA_SVN/koncna%20SolaVNaravi_november2021_zaSplet(1).pdf)